

De stemming van 19 augustus 2012

De afgelopen week is de verkiezingscampagne begonnen. Met name donderdag was daarvan het voorlopig "hoogtepunt" met de discussies rondom het interview van Roemer in de FD met zijn statement dat hij als premier absoluut geen boete zou betalen als het begrotingstekort van 3% zou worden overschreden.

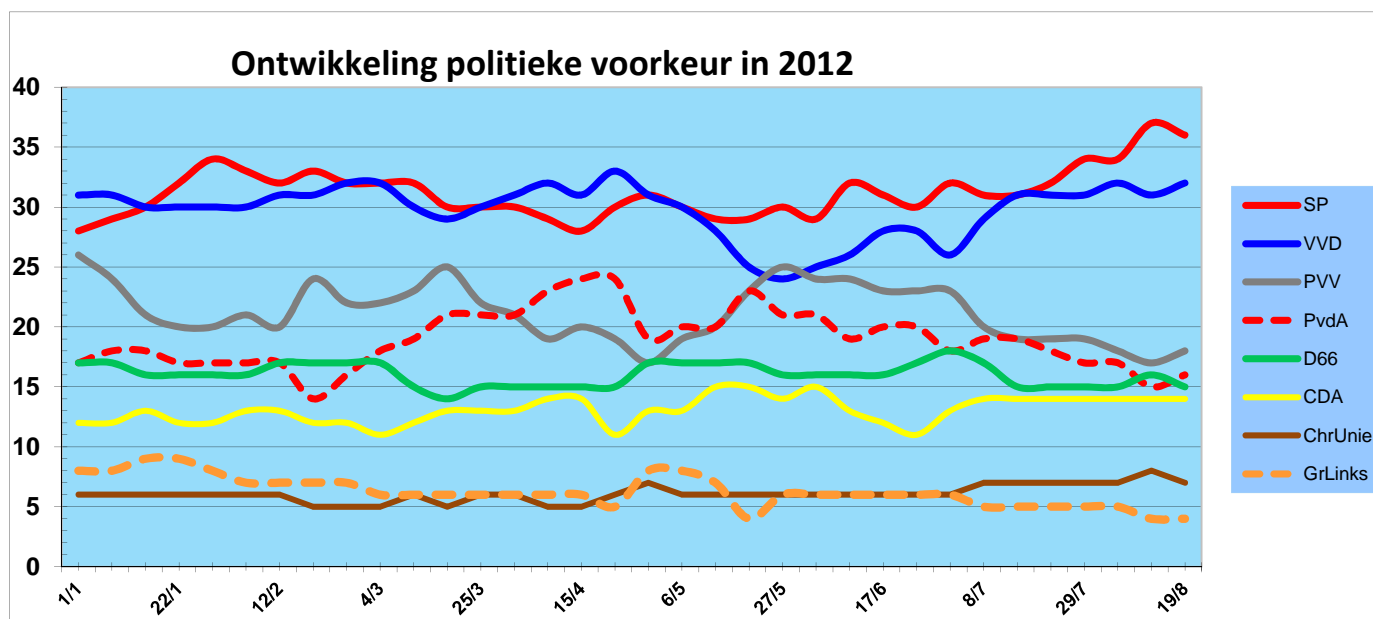
De verschuivingen in voorkeuren voor de verschillende partijen is deze week echter beperkt gebleven. De SP daalt 1 zetel en de VVD stijgt er 1 waardoor het verschil tussen SP en VVD nu nog maar 4 zetels is. PvdA, PVV en 50PLUS stijgen ook 1 zetel. 50PLUS staat daarmee op 2 zetels. D66, ChristenUnie en Partij voor de Dieren dalen er 1.

Onder de tabel wordt verder ingegaan op een aantal aspecten rondom de vraag of VVD of SP de grootste zal gaan worden.

Peiling van politieke voorkeur Tweede Kamer

<i>in zetels Tweede Kamer</i>	TK2010	12-8-2012	19-8-2012	Versch. vorige week	Versch. 2e Kamer
VVD	31	31	32	1	1
PvdA	30	15	16	1	-14
PVV	24	17	18	1	-6
CDA	21	14	14		-7
SP	15	37	36	-1	21
D66	10	16	15	-1	5
Groen Links	10	4	4		-6
ChristenUnie	5	8	7	-1	2
SGP	2	3	3		1
Partij voor de Dieren	2	3	2	-1	
50PLUS		1	2	1	2
PiratenPartij		1	1		1
Overige partijen	0	0	0		
Totaal	150	150	150		
VVD+CDA+D66+GrLinks+Chr.Unie	77	73	72	-1	-5
Paars Plus	81	66	67	1	-14
SP+PvdA+GrLinks+D66	65	72	71	-1	6
VVD+PvdA+CDA	82	60	62	2	-20
VVD+PvdA+CDA+D66	92	76	77	1	-15
VVD+SP	46	68	68		22
VVD+PVV+CDA	76	62	64	2	-12

De grafiek van de politieke voorkeur laat goed zien hoe sinds eind juni de twee grootste partijen stijgen en de vier volgers naar elkaar toe trekken.



Zoals gebruikelijk is, neemt het vertrouwen in de lijsttrekkers in de aanloop naar de verkiezingen duidelijk af. Eigen kiezers geven dan nog steeds een hoog cijfer, maar kiezers van andere partijen een beduidend lagere score. Hieronder is dat goed te zien. De voorlaatste kolom is het oordeel van de eigen kiezers uit 2010. In de laatste kolom het oordeel van de kiezers die nu aangeven deze partij te gaan stemmen. Goed is te zien hoe groot het verschil is bij Jolande Sap en Sybrand van Haersma Buma. Dat wijst erop dat de kiezers die bij beide partijen sinds 2010 vertrokken zijn weinig vertrouwen in de lijsttrekker hebben.

Kunt u via een rapportcijfer aangeven hoe uw vertrouwen is in de volgende politici?

<i>rapportcijfer</i>	Alle kiezers dec. 2011	Alle kiezers nu	Oordeel eigen kiezers 2010	Oordeel eigen kiezers 2012
Emile Roemer	6,5	5,3	8,4	8,2
Mark Rutte	6,4	5,3	7,6	8,3
Alexander Pechtold	5,8	4,9	7,7	8,1
Diederik Samsom		4,7	6,9	7,7
Sybrand van Haersma Buma	4,8	4,3	6,0	7,4
Jolande Sap	4,8	4,0	5,6	7,0
Geert Wilders	4,7	3,1	7,0	7,8

Uit de onderstaande tabel is goed te zien hoe groot de verschillen zijn in vertrouwen tussen de kiezers van verschillende partijen. Ook is goed te zien hoezeer het patroon van Roemer en Rutte een soort spiegelbeeld vormen. Daarbij is het duidelijk dat D66-kiezers meer de richting van Rutte dan de richting van Roemer opgaan.

Kunt u via een rapportcijfer aangeven hoe uw vertrouwen is in de lijsttrekkers

<i>rapportcijfer</i>	Allen	Huidig stemgedrag						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Emile Roemer	5,3	3,8	3,4	3,5	4,5	6,2	8,2	5,0
Mark Rutte	5,3	3,8	8,3	6,4	5,7	4,2	3,3	3,5
Alexander Pechtold	4,9	2,0	6,0	4,6	8,1	6,0	4,1	6,0
Diederik Samsom	4,7	2,2	3,8	3,6	5,1	7,7	5,3	5,9
Arie Slob	4,6	3,5	5,0	6,2	4,8	4,8	4,1	4,5
Sybrand van Haersma Buma	4,3	2,5	5,4	7,4	5,3	4,2	3,1	3,7
Kees van der Staay	4,2	4,2	5,1	6,5	3,7	3,4	3,1	3,3
Jolande Sap	4,0	2,2	3,7	4,5	5,6	4,7	3,9	7,0
Marianne Thieme	3,8	2,9	3,4	2,5	4,5	4,6	4,5	5,0
Geert Wilders	3,1	7,8	3,4	1,8	1,4	1,7	2,3	1,1

Naar aanleiding van de commotie rondom de uitspraken van Roemer in het FD zijn er een aantal vragen gesteld. Hieronder de belangrijkste uitslagen, waarbij ook goed te zien is hoe de verschillen in opvattingen zijn tussen kiezers van verschillende partijen.

Wat is uw standpunt t.a.v. het maximale begrotingstekort van Nederland in 2013?

<i>verticaal geperceenteerd naar</i>	Allen	Huidig stemgedrag						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Het begrotingstekort mag absoluut niet hoger worden dan 3%.	46%	33%	82%	91%	74%	17%	11%	53%
Het begrotingstekort mag in 2013 wel wat hoger dan 3% zijn.	48%	63%	15%	9%	25%	72%	85%	36%
Weet niet/geen antwoord	6%	4%	3%	0%	2%	11%	4%	11%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Eens met stellingen over dit onderwerp.

	Allen	Huidig stemgedrag						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Ik ben het eens met de uitspraak van Emile Roemer dat het begrotingstekort in 2013 ook wel wat hoger mag zijn.	48%	62%	16%	8%	21%	58%	87%	30%
Met het strak handhaven van die 3% grens zal de economie van Nederland teveel schade oplopen.	48%	70%	16%	8%	11%	77%	78%	34%
We moeten ons weinig aantrekken van wat Brussel van ons begrotingstekort vindt	40%	87%	18%	4%	3%	20%	71%	13%
Ik vind het van Emile Roemer een onverantwoorde uitspraak dat hij als premier de boete van Europa zeker niet zal betalen.	58%	30%	89%	93%	91%	71%	18%	78%
De wijze waarop de andere partijen reageerden op deze uitspraak van Roemer vind ik overdreven	51%	69%	26%	6%	29%	44%	90%	27%
Emile Roemer heeft met deze uitspraken Nederland in Europa schade berokkend.	39%	22%	66%	87%	50%	44%	2%	69%

Daarnaast geven de vragen rondom de premiervoorkeur ook een goede indruk in de verschillen in opvatting. Kiezers die nu PVV stemmen geven duidelijk de voorkeur aan Rutte dan aan Roemer. (PVV-ers uit 2010 die de voorkeur geven aan Roemer zijn voor een groot deel al overgestapt naar de SP).

Stel dat u bij een keuze voor premier, alleen Rutte of Roemer zou mogen kiezen, naar wie gaat uw voorkeur uit?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Huidig stemgedrag						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Mark Rutte	46%	41%	99%	93%	69%	13%	1%	16%
Emile Roemer	39%	19%	1%	3%	17%	60%	96%	41%
Geen voorkeur	10%	18%	0%	5%	11%	17%	2%	33%
Weet niet/geen antwoord	5%	22%	0%	0%	3%	11%	1%	10%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Men reageert ook ongeveer gelijk als degenen die men niet als premier wenst, het toch gaat worden.

Stel dat Rutte/Roemer toch premier wordt, hoe zou u daarop reageren?

verticaal geperceenteerd naar	Kiest Roemer	Kiest Rutte
Zou heel erg vinden als de ander toch premier wordt	45%	48%
Zou ik erg vinden	31%	30%
Zou ik niet zo erg vinden	17%	17%
Weet niet/geen antwoord	7%	5%
Totaal	100%	100%

Hoewel het erop lijkt dat uiteindelijk Rutte of Roemer premier gaat worden is het toch zo dat 47% van de Nederlanders toch liever iemand anders als premier hebben.

Zou u liever willen dat iemand anders dan Mark Rutte of Emile Roemer premier wordt?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Huidig stemgedrag						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Ja	47%	64%	14%	60%	69%	81%	24%	70%
Nee	40%	16%	84%	23%	25%	13%	65%	17%
Weet niet/geen antwoord	13%	20%	2%	17%	6%	7%	11%	13%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Ten slotte is het ook interessant om te zien dat veel kiezers het niet vanzelfsprekend vinden dat de grootste partij de premier zal leveren. Dat is trouwens bij Emile Roemer meer het geval dan bij Mark Rutte. Ook daar zien we grote verschillen naar partijkeuze.

Vindt u dat als de SP de grootste partij wordt Emile Roemer zeker premier moet worden?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Huidig stemgedrag						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Ja	46%	34%	17%	26%	40%	58%	86%	50%
Nee	45%	58%	80%	62%	58%	34%	4%	46%
Weet niet/geen antwoord	9%	8%	3%	12%	2%	9%	10%	4%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Vindt u dat als de VVD de grootste partij wordt Mark Rutte zeker premier moet worden?

verticaal geperceenteerd naar	Allen	Huidig stemgedrag						
		PVV	VVD	CDA	D66	PvdA	SP	GrLnks
Ja	55%	48%	97%	70%	54%	34%	27%	43%
Nee	38%	45%	2%	25%	45%	54%	59%	55%
Weet niet/geen antwoord	7%	7%	1%	5%	1%	12%	13%	2%
Totaal	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%

Uit de uitslag van vandaag en de aanvullende vragen kan niet opgemaakt worden welke partij uiteindelijk op 12 september de grootste gaat worden. De SP staat vooralsnog 4 zetels voor, maar er zijn meer kiezers die Rutte als premier willen dan Roemer. Maar die zitten voor een deel nu bij PVV, CDA en D66. Dat zijn er meer dan bij PvdA en Groen Links zitten die Roemer als premier zouden willen.

Pas als Roemer en Rutte echt beiden vol in het strijdgewoel komen zal blijken in welke mate VVD en SP kiezers kunnen aantrekken en/of vasthouden ten opzicht van respectievelijk PVV, CDA en D66 aan de ene kant en PvdA en Groen Links aan de andere kant.

Dat de grootste partij niet automatisch de premier levert zou trouwens kunnen inhouden dat de tweestrijd op het eind toch minder strategische stemmers zal trekken dan nu aangenomen wordt. (Wouter Bos of Job Cohen als premier als de PvdA de grootste was geworden lijkt een minder grote stap te zijn voor een deel van de kiezers dan Emile Roemer als de SP de grootste wordt. Met name zit er een groot verschil bij D66).

Nog enkele weken en we weten het zeker.